

International Federation of
Library Associations and Institutions

Strategisk plan för IFLA 2016–2021

Godkänd av IFLA:s styrelse
December 2015

VISION

IFLA är bibliotekssektorns globala språkrör. Vi ger människor i samhället egenmakt och inspiration genom att främja allas tillgång till information, kunskap och kultur till stöd för utveckling, kunskapsinhämtning, kreativitet och innovation.

INLEDNING

IFLA är det främsta internationella organet på biblioteksområdet. Vi går i täten globalt för att främja och representera våra medlemmars och biblioteksanvändarnas intressen i en informationsmiljö som hela tiden förändras. Vi skapar mervärde för biblioteksanvändarna genom vårt starka medlemsnätverk samt genom våra målinriktade partnerskap och vårt samarbete med nyckelintressenter, informations- och kultursektorerna, internationella organ, civilsamhällets organisationer och finansörer.

Vårt **syfte** är att på global nivå argumentera för och främja vikten och värdet av högkvalitativ biblioteksverksamhet som leder till samhälllig, kulturell och ekonomisk tillväxt. Genom vår expertis och våra resurser bidrar vi till en likvärdig tillgång till digital och tryckt information och kulturarvsresurser till gagn för kunskapsinhämtning, kreativitet och innovation.

Vi vägleds av våra **strategiska inriktningar** i arbetet med att uppnå våra mål genom påverkansarbete och hög praktisk kompetens, och genom att rikta uppmärksamheten på bibliotekens värde i samhället.

Våra **nyckelinitiativ** bygger på de strategiska inriktningarna och anger vilka prioriteringar som ska uppnås inom en viss tidsperiod. Varje initiativ kopplar samman aktiviteter, intressenter, resurser och expertkunskap.

GRUNDLÄGGANDE VÄRDERINGAR

Arbetet med att uppnå de strategiska inriktningarna präglas av våra grundläggande värderingar:

- Principen om **fri tillgång** till information, idéer och fantasiskapande verk och principen om yttrandefrihet (artikel 19 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna).
- Tron på att en universell och likvärdig tillgång till information, idéer och fantasiskapande verk är nödvändig för att främja människors, organisationers och samhällets **sociala, utbildningsmässiga, kulturella, ekonomiska och demokratiska utveckling**.
- Övertygelsen att man bidrar till att säkra denna universella och likvärdiga tillgång genom att **erbjuda högkvalitativ biblioteksverksamhet**.
- Åtagandet att ge alla IFLA:s medlemmar möjlighet att **delta i och dra nytta av organisationens verksamhet** oberoende av medborgarskap, funktionsnedsättning, etniskt ursprung, kön, geografisk plats, språk, politisk åskådning, ras eller religion.

STRATEGISKA INRIKTNINGAR

Under åren 2016–2021 kommer vi att arbeta utifrån fyra grundläggande strategiska inriktningar:

Strategisk inriktning: 1. Biblioteken i samhället

Vi ska möjliggöra för bibliotekssektorn att bidra till samhällen som präglas av läskunnighet, kunskap och delaktighet. Vi ska utarbeta strategier och skapa verktyg som gör att biblioteken kan tillhandahålla information, utbildning, forskning, kultur och social delaktighet.

Strategisk inriktning: 2. Information och kunskap

Vi ska bygga upp ett ramverk som främjar likvärdig tillgång till information och kunskap i alla format och på alla platser. Vi ska ge biblioteken möjlighet att fungera som innovationskatalysatorer som gör det möjligt för användarna att skapa och återanvända innehåll.

Strategisk inriktning: 3. Kulturarv

Vi ska stödja bibliotekssektorn och samarbeta med våra kulturarvspartner för att skydda kulturarvet i dess många olika former, inklusive dess traditionella, historiska, ursprungsfolkliga och samtida uttryck. Vi ska också samordna vår kulturarvsverksamhet på bästa möjliga sätt.

Strategisk inriktning: 4. Kapacitetsuppbyggnad

Vi ska ge bibliotekssektorn större möjlighet att öka sitt inflytande på nationell, regional (avser världsdelen i dokumentet) och global nivå. Vi ska utarbeta en agenda för påverkansarbete och stärka IFLA-medlemmarnas förmåga att effektivt argumentera för biblioteken som nyckelaktörer när det gäller att åstadkomma politiska, ekonomiska och samhällsliga förändringar.

STRATEGISK PLAN FÖR IFLA FÖR PERIODEN 2016–2021: INITIATIV OCH INSATSER

De fyra strategiska inriktningarna i vår plan ska uppnås genom ett antal centrala initiativ.

Dessa ska genomföras av IFLA:s styrelse via rådgivande- och styrgrupper i nära samarbete med sakkunnig personal från IFLA. Grupperna består av representanter för våra medlemmar, sektioner, rådgivande grupper för policy och program, regionala kontor och språkcentrum, deltagare i ledarskapsprogrammet Leaders Associates samt våra partner. Vår personal och sektioner deltar också i projekt som är till stöd för initiativen.

EN EFFEKTIV ORGANISATION TILL STÖD FÖR STRATEGIN

IFLA:s strategiska inriktningar understöds av en effektiv förvaltning, evidensbaserad praxis och forskning samt verkningsfulla politiska åtgärder och standarder

STRATEGISK INRIKTNING 1. BIBLIOTEKEN I SAMHÄLLET

VI SKA GÖRA DET MÖJLIGT FÖR BIBLIOTEKSSEKTORN ATT SKAPA SAMHÄLLEN SOM PRÄGLAS AV LÄSKUNNIGHET, KUNSKAP OCH DELAKTIGHET. VI SKA UTARBETA STRATEGIER OCH SKAPA VERKTYG SOM GÖR ATT BIBLIOTEKEN KAN TILLHANDAHÅLLA INFORMATION, UTBILDNING, FORSKNING, KULTUR OCH SAMHÄLLELIG DELAKTIGHET.

NYCKELINITIATIV 2015–16:

1.1 Främja läsning och läskunnighet som grundläggande krav för ett aktivt deltagande i samhället genom att ge tillgång till information i alla format

Insats 1.1.1 Utarbeta och införa en ny ståndpunkt rörande läskunnighet och läsning som omfattar ett mer aktivt deltagande och mer gedigna partnerskap på detta område.

Vi ska utarbeta en ny ståndpunkt för IFLA rörande läskunnighet och läsning som en del av en strategi som vi och våra partner på området gemensamt utarbetar.

Vi ska inför internationella läskunnighetsdagen den 8 september ta fram en strategi och ett underlag, inklusive en tydlig ståndpunkt.

Vi ska öka våra medlemmars och partners medvetenhet om vikten av universell läskunnighet, i synnerhet genom att argumentera för att nationella läskunnighetsplaner ska införlivas i utvecklingsplanerna. På så sätt kan vi förverkliga Förenta nationernas vision om ”en värld där alla kan läsa och skriva”, som beskrivs i *Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling*.

Insats 1.1.2 Utöka och främja ett ramverk för medie- och informationskunnighet

Vi ska utarbeta en strategi som främjar den medie- och informationskunnighet som krävs för att medborgarna framgångsrikt ska kunna utvecklas genom att använda information och kunskap i alla format.

1.2 Sätta biblioteken på de internationella organisationernas agenda

Insats 1.2.1 Utarbeta en Unescorekommendation om bibliotekens viktiga och förändrade roll i samhället

Vi ska utarbeta en rekommendation, och därefter samarbeta med medlemsstaterna för att sätta rekommendationen på Unescos agenda.

Insats 1.2.2 Arbeta för att främja biblioteken inom ramen för Förenta nationernas Agenda 2030 för hållbar utveckling

Vi ska fortsätta argumentera för att biblioteksverksamhet och kulturarvet ska inkluderas i arbetet för att uppnå FN:s *Agenda 2030 för hållbar utveckling*.

Vi ska stödja bibliotekssektorn på regional och nationell nivå när det gäller påverkansarbete, politiska beslut och det praktiska genomförandet av målen i FN:s *Agenda 2030 för hållbar utveckling*.

Med stöd av de hundratals undertecknarna till *Lyonförklaringen om tillgång till information och utveckling* ska vi understryka vikten av informationstillgång och bibliotek som en avgörande strategi för att uppnå hållbar utveckling.

Vi ska utarbeta en rapport om utveckling och tillgång till information. Rapporten ska mäta framstegen för målen för hållbar utveckling och informationstillgång. Vi ska även stödja IFLA:s arbete för att tillhandahålla en hållbar informationsmiljö på lång sikt.

1.3 Bygga vidare på IFLA:s trendrapport

I IFLA:s trendrapport fastställdes fem nyckeltrender inom det snabbt föränderliga informationsområdet. Vi ska utarbeta en agenda för politisk påverkan och åtgärder som bygger på dessa fem trender.

Vi ska uppdatera IFLA:s trendrapport och presentera den vid IFLA:s kongress, World Library and Information Congress (WLIC) 2017. Under WLIC 2016 ska vi offentliggöra en lägesrapport om åtgärder som rör trenderna inom bibliotekssektorn och nya trender när det gäller biblioteksverksamhet.

1.4 Främja IFLA:s standarder för att stödja bibliotekens tillhandahållande av tjänster till sina användare

Vi ska fortsätta utveckla och uppdatera IFLA:s standarder och riktlinjer, och dessutom stödja deras tillämpning inom bibliotekssektorn världen över.

STRATEGISK INRIKTNING 2. INFORMATION OCH KUNSKAP

VI SKA BYGGA UPP ETT RAMVERK SOM FRÄMJAR EN LIKVÄRDIG TILLGÅNG TILL INFORMATION OCH KUNSKAP I ALLA FORMAT OCH PÅ ALLA PLATSER. VI SKA GE BIBLIOTEKEN MÖJLIGHET ATT FUNGERA SOM INNOVATIONSKATALYSATORER VILKET GÖR DET LÄTTARE FÖR ANVÄNDARNA ATT SKAPA OCH ÅTERANVÄNDA INNEHÅLL.

NYCKELINITIATIV 2015–16:

2.1 Definiera en långsiktig och hållbar informationsmiljö

Vi ska samla in omfattande underlag och resurser som kan ligga till grund för vårt påverkansarbete om öppenhet och tillgång till data, information och kunskap.

På grundval av underlaget ska vi sedan fastställa de viktigaste inslagen i en långsiktig och hållbar informationsmiljö.

2.2 Argumentera för en likvärdig upphovsrättslig ram

Insats 2.2.1 Främja Marrakechfördraget för personer med läshandikapp

Vi och biblioteken ska tillsammans verka för att medlemsstaterna ratificerar Marrakechfördraget, och därmed göra det lättare för personer med synnedsättning eller annan läsnedsättning att få tillgång till publicerade verk.

Insats 2.2.2 Främja Haagdeklarationen om text- och datautvinning

Vi ska, i samarbete med våra partner, främja Haagdeklarationen om text- och datautvinning och därmed göra det lättare att få tillgång till data, fakta och idéer för att inhämta och skapa kunskap.

Insats 2.2.3 Arbeta för att förbättra förutsättningarna för utlåning av e-böcker (eLending)

Vi ska stödja utlåningen av e-böcker genom att fastställa vilka förändringar som krävs i det upphovsrättsliga regelverket för bibliotek. Vi ska också identifiera bästa praxis för bibliotekslicenser.

Insats 2.2.4 Fortsätta vårt samarbete med World Intellectual Property Organisation (WIPO) och andra partner

Vi ska fortsätta vårt samarbete med World Intellectual Property Organisation (WIPO) och andra partner för att främja de upphovsrättsliga ramarna som gör möjliggör biblioteksverksamhet i den digitala tidsåldern.

Insats 2.2.5 Ta fram IFLA:s ståndpunkt om användargenererat innehåll

Vi ska utarbeta en strategi och en handlingsplan rörande hur biblioteksverksamhet kan bidra till att underlätta skapandet av lokalt, användargenererat innehåll och resultat från medborgarforskning.

2.3 Påverka internetförvaltningens framtid

Insats 2.3.1 Främja bibliotekens viktiga roll när det gäller att ge allmänheten tillgång till internet

Vi ska fortsätta arbeta för att ge allmänheten tillgång till internet och ska utarbeta en principförklaring om allmän internetåtkomst inom ramen för FN:s Internet Governance Forum's Dynamic Coalition on Public Access in Libraries. Vi ska samarbeta med världstoppmötet för informationssamhället (World Summit on the Information Society, WSIS) inom ramen för WSIS+10-översynen, och med nationella, regionala och internationella forum för förvaltning av internet (Internet Governance Forums).

Insats 2.3.2 Fastställa IFLA:s position rörande internetneutralitet

Vi ska fastställa och argumentera för IFLA:s position rörande internetneutralitet som en del av vårt arbete vid FN:s Internet Government Forum (IGF).

STRATEGISK INRIKTNING 3. KULTURARV

VI SKA STÖDJA BIBLIOTEKSSEKTORN OCH SAMARBETA MED VÅRA KULTURARVSPARTNER FÖR ATT SKYDDA KULTURARVET I DESS MÅNGA OLIKA FORMER, INKLUSIVE DESS TRADITIONELLA, HISTORISKA, URSPRUNGSFOLKLIGA OCH SAMTIDA UTTRYCK. VI SKA OCKSÅ SAMORDNA VÅR KULTURARVSVERKSAMHET PÅ BÄSTA MÖJLIGA SÄTT.

NYCKELINITIATIV 2015–16:

3.1 Göra våra centrum för bevarande och konservering (Preservation and Conservation Centres) till centrum för expertkunskap av avgörande betydelse för att trygga det dokumentära kulturarvet över hela världen.

Vi ska fortsätta bygga upp centrum för expertkunskap inom specialområden för bevarande- och konserveringsverksamhet inom ramen för nätverket av centrum för bevarande och konservering. Dessa expertkunskapscentrum ska uppfylla framväxande behov och särskilda kulturella, språkliga och regionala krav.

3.2 Utarbeta standarder för insamling och bevarande av alla typer av innehåll

Insats 3.2.1 Samarbeta med medlemmar och partner för att främja standarder och bästa praxis för digitalt bevarande

Vi ska fortsätta vårt samarbete med Unescos Persist-projekt om digitalt bevarande. Vi ska också kartlägga och ta tillvara de möjligheter som finns för att framhålla vikten av digitalt bevarande och digital hållbarhet.

Vi ska arbeta inom IFLA och tillsammans med våra partner för att fastställa och utveckla standarder, riktlinjer och exempel på god praxis för insamling och bevarande av olika typer av innehåll. Vi ska dessutom rekommendera dessa till våra medlemmar och andra som arbetar med digitalt bevarande.

Insats 3.2.2 Uppmana till debatt och utbyte av idéer för att utforska biblioteksrelaterade insamlings- och åtkomstfrågor inom ramen för

den digitala/virtuella repatrieringen av dokumentärt kulturarvsinnehåll

Vi ska tillsammans med våra medlemmar och partner utforska nya frågor rörande den digitala/virtuella repatrieringen av dokumentärt kulturarvsinnehåll. Vi ska också tillhandahålla forum för ett öppet utbyte av idéer och undersöka praktiska lösningar som möjliggör och tar hänsyn till en lämplig åtkomst.

3.3 Skydda det dokumentära kulturarvet genom riskreducerande åtgärder för katastrofer

Vi ska fortsätta utveckla riskregistret tillsammans med våra medlemmar och partner, inklusive Blue Shield (ICBS) och Unesco, genom att dokumentera bibliotekssamlingar som riskerar att utsättas för naturliga eller människovållade kriser, konflikter eller katastrofer.

Till stöd för detta ska vi fortsätta bygga på synergier med Blue Shield, Unesco och eventuella externa finansiärer till förmån för bibliotek som riskerar att drabbas av eller som påverkas av naturliga eller människovållade katastrofer.

Vi ska höja medvetenheten hos våra medlemmar och partner om riskreducering och katastrofplanering för det dokumentära kulturarvet. I synnerhet ska vi argumentera för att införliva *mål 11.4: Stärka insatserna för att skydda och trygga världens kultur- och naturarv* från FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling i nationell lagstiftning och nationella utvecklingsplaner.

STRATEGISK INRIKTNING 4. KAPACITETSUPPBYGGNAD

VI SKA GE BIBLIOTEKSSEKTORN STÖRRE MÖJLIGHET ATT ÖKA SITT INFLYTANDE PÅ NATIONELL, REGIONAL OCH GLOBAL NIVÅ. VI SKA UTARBETA EN AGENDA FÖR PÅVERKANSARBETE OCH STÄRKA IFLA-MEDLEMMARNAS FÖRMÅGA ATT EFFEKTIVT ARGUMENTERA FÖR BIBLIOTEKEN SOM NYCKEL-AKTÖRER NÄR DET GÄLLER ATT ÅSTADKOMMA POLITISKA, EKONOMISKA OCH SAMHÄLLELIGA FÖRÄNDRINGAR.

NYCKELINITIATIV 2015–2016

4.1 Främja biblioteken i Förenta nationernas Agenda 2030 för hållbar utveckling

Insats 4.1.1 Öka medvetenheten om FN:s Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling

Vi ska samarbeta med bibliotekssektorn och andra partner för att öka medvetenheten om bibliotekens roll inom den globala agendan för hållbar utveckling.

Insats 4.1.2 Engagera IFLA:s medlemmar i att argumentera för att biblioteken ska inkluderas i nationella och regionala utvecklingsplaner

Vi ska tillsammans med bibliotekssektorn delta i kampanjen för att inkludera biblioteksverksamhet i nationella utvecklingsplaner.

Insats 4.1.3 Argumentera för att uppnå visionen om bibliotek som samhällsresurser av avgörande betydelse

Vi ska bygga upp en kommunikationsstrategi som kan övertyga politiska beslutsfattare, finansärer och samhället i stort om värdet av bibliotek som samhällsresurser av avgörande betydelse.

Vi ska bidra till denna strategi med berättelser om och argument för de fördelar som effektiva bibliotek har för lokalsamhällena.

Vi ska hjälpa aktörer inom bibliotekssektorn att vara starkt förankrad inom sina lokalsamhällena och fungera som talespersoner för den egna sektorn. Vi ska också stödja dessa aktörer genom vårt påverkansarbete och vår kapacitetsbyggande verksamhet.

4.2 Genomföra det internationella programmet för påverkansarbete (International Advocacy Programme, IAP)

Vi ska utvärdera framgången med programmodellen Building Strong Library Associations och med pilotprojektet Africa IAP.

Vi ska utveckla det internationella programmet för påverkansarbete så att bibliotekssektorn får den förmåga som behövs för att skapa och främja gynnsamma politiska förutsättningar för efterfrågad biblioteksverksamhet i samhället, fastställa och genomföra regionala och nationella handlingsplaner och bygga upp sina färdigheter i påverkansarbete.

4.3 Främja vårt ledarskapsprogram

Insats 4.3.1 Tillhandahålla ett effektivt material för kapacitetsuppbyggnad

Vi ska presentera materialet i vårt internationella ledarskapsprogram som en serie aktiviteter, som kan erbjudas vid biblioteksevenemang och konferenser. Vi ska ge deltagarna möjlighet till konkret påverkansarbete och förbättra sina färdigheter.

Insats 4.3.2 Presentera en ny deltagargrupp i det internationella ledarskapsprogrammet

Vi ska planera för och skapa en ny deltagargrupp för det internationella ledarskapsprogrammet för 2016–2018.

Insats 4.3.3 Utöka antalet erfarna ledare

Vi ska utarbeta en strategi som ska påbörjas 2017 för att ledare som har genomgått våra ledarskaps- och partnerprogram ska engagera sig i IFLA:s verksamhet. Vi ska stärka deras kompetensutveckling och utöka antalet erfarna talespersoner inom IFLA och våra partner på alla nivåer och i alla regioner.

4.4 Genomföra programmet Building Strong Library Associations (BSLA)

Vi ska genomföra BSLA-programmet och inrikta oss på Afrika, Asien och Oceanien samt på de latinamerikanska och karibiska regionerna.

Vi ska bygga vidare på de befintliga modellerna för BSLA-programmet och använda bästa praxis och största möjliga genomslagskraft för att stärka programmets hållbarhet och genomförbarhet i flera olika format.

4.5 Stärka IFLA genom att bygga upp kapaciteten och deltagandet i regioner och sektorer över hela vårt verksamhetsfält

Insats 4.5.1 Stärka vår regionala kapacitet och vårt regionala ledarskap

Vi ska använda deltagandet i våra nyckelinitiativ och annan verksamhet till att öka vår kapacitet och stärka vår närvaro och vårt ledarskap på regional nivå. Detta kommer att göra IFLA till ett verkligt representativt globalt organ för en mångfald av åsikter och expertis från alla deltagande regioner, oberoende av det geografiska läget eller föreningarnas, institutionernas och de enskilda medlemmarnas ekonomiska möjligheter att delta aktivt och få behållning av sitt medlemskap.

Insats 4.5.2 Öka folkbibliotekssektorns representation på nationell, regional och internationell nivå

Vi ska åtgärda det faktum att folkbibliotekssektorn är underrepresenterad genom att öka väsentligt folkbibliotekens och dess medarbetares deltagande, både i IFLA:s verksamhet samt i föreningar och på nationell, regional och internationell nivå.

Se IFLA:s webbplats för nya uppdateringar.

IFLA Headquarters

P.O. Box 95312

2509 CH Haag

Nederländerna

Tel. +31-70-3140884

Fax +31 -70-3834827

email ifla@ifla.org

www.ifla.org